

Jakubowska, Urszula

"Prasa okresu plebiscytu i powstań śląskich : (w 65 rocznicę plebiscytu)",
pod red. Joachima Glenska, Opole
1987 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Prasy Polskiej 29/2, 154

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

go nurtu procesu dziejowego. Sąd ten jest bez wątplenia zasadny, gdy się traktuje całość zjawiska; z reguły inaczej ma się rzecz, gdy eksponuje się polityczne funkcje środków komunikowania, abstrahując od problemów ogólnocywilizacyjnych, historii kultury itp. Optyka polityczna i narodowa dominowała w dotychczasowych naszych studiach nad dziejami prasy polskiej; czy nie czas już, by — uznając racje wyłożone przez Ireneusza Ihnatowicza — inaczej spojrzeć na tę problematykę?

Jerzy Myśliński

Prasa okresu plebiscytu i powstań śląskich (w 65 rocznicę plebiscytu), pod red. Joachima Glenska, Opole 1987, ss. 180.

Książka powstała dzięki czterem autorom, którzy dysponując warształem polonistycznym postanowili przyrzeć się prasie okresu powstań i plebiscytu. Krysztyna Kossakowska-Jarosz przedstawiła publicystykę na łamach wybranej prasy polskiej na Górnym Śląsku, Teresa Konieczna dobór prozy literackiej w teście prasie, Stanisław Ł. Łuczko dokonał analizy poezji w górnośląskich tytułach prasowych, natomiast Joachim Glensk zajął się niemiecką prasą polskojęzyczną (tzw. gadzinową) i polską prasą niemieckojęzyczną. Opracowanie zamyka tekst wspomnianej już K. Kossakowskiej-Jarosz o górnośląskich kalendarzach polskojęzycznych jako orężu walki plebiscytowej. Kwerenda źródłowa, jaką przeprowadzili autorzy, będący pracownikami lub współpracownikami Pracowni Badań Prasoznawczych Zakładu Kultury Instytutu Śląskiego w Opolu, była bardzo wnikliwa. Potwierdzają to zestawienia statystyczne pojawiające się w tekstach, przypisy, a także aneksy—zestawienie utworów prozatorskich i autorów w polskiej prasie plebiscytowej. Wszystkie teksty obfitują też w cytaty prasowe. Są one nie tylko egzemplifikacją sądów i ocen autorskich, ale w wielu przypadkach mają za zadanie oddać atmosferę tej walki o Górny Śląsk. Starał się o tym pamiętać zwłaszcza Joachim Glensk, stąd jego tekst posiada najbardziej eseistyczny charakter.

Urszula Jakubowska

Mirosław Ponczek, Marek Szczerbiński, *Z dziejów prasy sportowej na Górnym Śląsku i w Zagłębiu (1920—1986)*, Katowice 1988, ss. 16.

Ta niewielka broszurka, wydana w serii „Wszechnica Muzeum Śląskiego”, stanowi przegląd prasy sportowej ukazującej się na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim po I wojnie światowej. Autorzy prezentują tytuły prasy polskiej, sportowej prasy niemieckiej, a także piszą o działach sportowych mających stałe miejsce w gazetach codziennych wychodzących na tym terenie. Odwołują się do opracowań bibliograficznych i literatury przedmiotu podejmującej tytułowy problem. Nie pokusili się jednak o nowe ujęcie kwestii, która była już przedmiotem rozważań (m.in. B. Tuszyńskiego). Nie ma w tym krótkim szkicu żadnych odniesień do prasy sportowej ukazującej się poza Śląskiem i Zagłębiem. Niewiele dowiadujemy się o specyfice pism, którymi zajęli się autorzy. Nie znajdziemy tu też żadnych informacji, jak wyglądała prasa sportowa na tle całego czasopiśmiennictwa śląskiego i zagłębiowskiego. Kilka uwag ogólnych, na jakie zdobyli się autorzy, nie wnosi absolutnie nic nowego do naszej wiedzy o podjętym problemie.

Urszula Jakubowska